

din cultura unei populații, iar interpretarea acestora este ea însăși fluctuantă, nu numai de la generație la generație, dar chiar de la cercetător la cercetător. Sintem siguri, deci, că apariția unui asemenea instrument de lucru va marca cercetarea românească, situind izvoarele literare pe locul pe care trebuie să-l ocupe.

Petre Alexandrescu

IMPERATORIS CAESARIS AUGUSTI *Operum fragmenta*. Quartum edidit Henrica Malcovati (Corpus Scriptorum Latinorum Paravianum). Aug. Taurinorum, In aedibus Paraviae, MCMLXII. 196 p. in 16°

Culegerea de fragmente ale scrierilor lui Augustus, îngrijită de Enrica Malcovati, constituie de la prima ei tipărire — în 1921 — una din podoabele colecției de texte latine întemeiată de Carlo Pascal. Împreună cu împrejurarea că o astfel de culegere nu mai apăruse nicicând și cu interesul mereu viu printre cercetători pentru personalitatea întemeietorului Imperiului, grija și competența cu care lucrarea e întocmită i-au asigurat din capul locului un succes pe care trei noi ediții, scoase la intervale relativ scurte (1927, 1947, 1962), n-au făcut decât să-l confirme.

În raport cu cea dintâi, fiecare din edițiile următoare prezintă schimbări în bine, rezultate din sporirea materialelor avute în vedere, în primul rînd pe calea descoperirilor epigrafice. Ca să citez numai două exemple, publicarea în 1927 a celor cinci edicte aflate în săpăturile din Cyrene, sau — cîțiva ani mai tîrziu — a celor trei scrisori către locuitorii orașului Rhosos, din Syria, au venit să arunce lumini prețioase nu numai asupra dreptului public roman și a ceea ce se numește în mod obișnuit « constituția augustee », dar și asupra lui August ca scriitor, în măsura în care asemenea documente oficiale păstrează ceva din modul de a gândi și de a se exprima al celui ce le semnează. Dacă la acestea se adaugă edictul de dată și proveniență incertă din colecția Froehner referitor la profanarea mormintelor (de cei mai mulți atribuit totuși lui August), sau se ține seamă de progresele incontestabile realizate în ultimele decenii în fixarea și interpretarea documentului capital care e inscripția din Ancyra (o dată mai mult editată și însoțită de un bogat comentariu filologic și istoric), se va înțelege lesne îndemnul învățatei autoare de a reveni asupra primelor ei osteneli și superioritatea fiecărei ediții noi asupra celor anterioare.

Din acest punct de vedere, trebuie încă relevată împrejurarea că — împreună cu notele explicative, mai ample decât oricînd — ediția a IV-a oferă cititorului o bibliografie la zi a tuturor problemelor puse de scrisul și de activitatea lui August, precum și mai mulți indici bineveniți: de nume proprii, de *uerba notabilia*, pe lângă doi indici speciali la versiunea latină din *Res gestae*.

D. M. Pippidi

STRABON, *География* в 17 книгах. Перевод, статья и комментарии Г. А. Стратановского, под общей редакцией проф. С. Л. Утченко, редактор перевода проф. О. О. Крюгер (Академия Наук СССР. Классики науки). Editura « Nauka », Moscova, 1964, 943 p.

Opera lui Strabo își găsește un loc binemeritat în colecția « Clasicii științei » a Academiei de Științe a Uniunii Sovietice. G. A. Stratanovskij prezintă un articol de orientare despre Strabo, o traducere integrală a operei sale, un succint comentariu și un indice complet de nume proprii. O. O. Krüger a controlat traducerea, iar S. L. Utčenko a avut răspunderea pentru